

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 297-1902)

Originalt emne

Marselisborg

Stranden

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 28. august 1902](#)
- 2) [Byrådsmødet den 15. oktober 1903](#)
- 3) [Byrådsmødet den 22. september 1904](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 28. august 1902 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 297-1902)

Efter Indstilling af Marselisborgudvalget bevilgedes et Beløb af 1500 Kr. (af det ny Laan) til fortsatte Forsøg med Høfder ud for Pynten ved "Silistria" og langs Hads Herredsvejen ved Sømærketræerne Syd for "Louisenhøj".

Angaaende de ifjor anstillede Forsøg (se Forhdl. 1901, 201) forelaa følgende Indberetning fra Havneingeniøren:

"Efter det ærede Udvalgs Anmodning har jeg foretaget nogle Opmaalinger og Pejlinger langs Marselisborgkysten for at konstatere Virkningen af de i Efteraaret 1901 paa begge Sider af Varnabroen byggede 5 Høfder og for at danne et Skøn om, hvilke Steder man fortrinsvis bør vælge til yderligere Forsøg, for saa vidt det maatte anses ønskeligt at fortsætte med Høfdebygningen.

Paa medfølgende Plan, der viser Høfdernes Beliggenhed og Omgivelser og Profiler langs dem, er i disse Profiler med fuldt optrukne Linier vist Jordoverfladen langs Høfdens NV- og med punkterede Linier vist Jordoverfladen langs dens SØ-Side. Desuden er ved Høfderne 2 og med stiplede Linier vist Jordoverfladen, saaledes som den efter i Nærheden deraf i 1901 foretagne Maalinger antages at have været, forinden Høfderne byggedes. Ved dem alle viser der sig at have fundet nogen Landvinding Sted, stærkest paa den sydøstlige Side, og nogen Udskæring nær ved Yderenden, saaledes som det næsten altid er Tilfældet ved slige Værker. Der har saaledes ved Hovederne af Høfderne 1 og 2 dannet sig Huller til 5 Fods Dybde.

Profilen er ved Høfde 2 paa NV- og SØ-Siden bleven forøget med henholdsvis 24 kv-Fod og 61 kv-Fod. inden for 4 Fods Kurven og med 4 kv-Fod og 41 kv-Fod i det hele. Ved Høfde 4 er der indvundet 82 kv-Fod og 81 kv-Fod inden for 4 Fods Kurven, medens den betydelige Tilvækst, der tilsyneladende er foregaaet paa Revlens ydre Skraaning, næppe er rigtig, men maa antages at hidrøre fra, at de pejlede Profiler ikke ere tagne paa samme Sted.

Der er altsaa vundet noget Land, og Revlerne er rykket noget længere ud. Men det viser sig, at Høfderne sandsynligvis hellere - som det i øvrigt ogsaa oprindeligt rindelig var foreslaaet - burde være ført noget længere ud, saa at deres Hoveder kom til at staa paa selve Revlen, samt at Plankerne imellem, Pæleparrene, der muligvis burde holdes noget lavere, saa at de i Stedet for 2-3 Fod ikke naa mere end ca. 1 Fod over Bunden. Derved vilde da Udskæringen ved Hovedet formindskes og maaske noget mere af det vandrende Materiale opfanges.

Plan II er en Pejling og Opmaaling af Kysten fra Louisenhøj til Ørnereden. De indlagte Vindroser vise Vindens Hyppighed og Indflydelse paa Bølgebevægelsen og den deraf foraarsagede Materialftyning. Strømmen antages hyppigst at løbe fra den sydlige Side langs Kysten, og Materialvandringen altsaa at foregaa fortrinsvis fra den Side.

Fra Louisenhøj til ca. 800 Fod SØ for Varnabroen strækker en sammenhængende 1-1½ Fod høj Revle paa en Vanddybde af 4-5 Fod sig langs Kysten med Toppen 110-150 Fod fra Land. Syd derfor findes ikke paa samme Vanddybde nogen sammenhængende Revle. Derimod findes paa 10 Fod Vanddybde fra Ørnereden til i Nærheden af Hulbæk-Husene en smal, sammenhængende Revle og andre Steder enkelte adskilte kortere Længder af den Samme; dens Top ligger 200-550 Fod fra Land. Denne Forskellighed mellem den

nordlige og den sydlige Strækning skyldes delvis Kystens Form og delvis bundmaterialets Beskaffenhed.

Den naturlige Grænse for Høfdernes Længde, som den inderste Revle giver paa den nordlige Strækning, mangler altsaa ganske mod Syd; men en Længde af 130-150 Fod ligesom dér, vilde formentlig være passende ogsaa her.

Skønt de byggede Høfder have udøvet nogen Virkning paa Kysten, tror jeg dog ikke, at man endnu kan udtale nogen endelig Dom over dem, og navnlig ikke om, hvorledes de ville virke paa den sydlige Strækning og ved fremspringende Pynter. Det forekommer mig derfor, at man med Fordel kunde fortsætte Forsøgene, dersom man ønsker det, ved at bygge enkelte nye Høfder, dels i Nærheden af Station VI, ca. 2400 Fod SØ for Varnabroen, og dels i Nærheden af Station VIII, ca. 2700 Fod N for Ørneredebroen. Paa det første Sted kan maaske bygges 4 Stk. ca. 130 Fod lange Høfder med en indbyrdes Afstand af 200-300 Fod. Paa det sidste Sted kan maaske bygges 3 Stk. lignende Høfder. Eventuelt kan man paa andre Steder forøge Afstanden mellem disse lange Høfder og da senere imellem dem to og to indskyde kortere.

Medens man muligen ved Høfdebygning kan indvinde noget Kystland, tror jeg imidlertid ikke, at Skræntens Nedskridning vil hindres derved. Det er Vejrliget og Kildevæld meget mere end Bølgernes Angreb, der bevirker, at disse Nedskridninger foregaa. Og selv for Bølgerne ved stærkt Højvande og Paalandsstorm vil Landvindingen ikke yde fuld Beskyttelse. Det forekommer mig derfor, at der Haand i Haand med Høfdebygningen, dersom denne skulde vise sig nyttig, bør gaa Arbejder, sigtende paa en Regulering, Dræning og Beplantning af disse Skraaninger."

Uddrag fra byrådsmødet den 15. oktober 1903 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 297-1902)

Fra Marselisborgudvalget var modtaget følgende af Havneingeniøren afgivne Beretning om de ifjor udførte Høfdeanlæg langs Marselisborgkysten:

"Efter i Dagene den 11te-13de August at have ladet foretage Pejlinger paa de Steder af Marselisborgkysten, hvor der i Aarene 1901 og 1902 er bygget Høfder, skal jeg, med

Henvisning til medfølgende Lystryk af Pejllplaner og profiler, tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, hvad disse Pejlinger oplyse om Høfdernes Virkninger.

Der er bygget 3 Systemer af Høfder. Imellem Lovisehøj og Frydenlund, lige ved hvor Vejen til Skaade drejer ind i Landet, byggedes i Efteraaret 1902 4 Stk. 60-65' lange Høfder med en indbyrdes Afstand af 150'. Paa begge Sider af Landingsbroen ved Varna byggedes i 1901 5 Stk. 95-110' lange Høfder med en indbyrdes Afstand af 260-290'. Og imellem Varna og Silistria, umiddelbart Syd for den saakaldte Ballehage, blev der i Efteraaret 1902 bygget 4 Stk. 65-95' lange Høfder med en indbyrdes Afstand af 200-280'.

Lovisehøj Frydenlund Systemet viser nogen Tilvækst af Kysten, overvejende paa Høfdernes Sydside og fortrinsvis ved de to nordligste og den sydligste, men kun i ringere Grad ved den næstsydligste Høfde. Forskellen imellem Profilerne paa Syd- og Nordsiden af Høfderne er for Nr. I 53, Nr. II 56, Nr. III 8 og Nr. IV 62 Kvadratfod, og regnes Virkningen at fortabe sig til midt imellem hvert Par Høfder, har der i det forløbne Aar samlet sig mindst 31 Kbfvn. Materiale. Kystlinien har langs Høfdernes Sydside skudt sig 2-23' ud.

Varna Systemet, der nu altsaa har virket i to Aar, viser fra Maj Maaned forrige Aar en Fremvækst af Kysten med 10-25' langs Høfdernes Sydside, men en Tilbagegang af Kystlinien med 4-10' imellem Høfderne. Dybdekurverne have vel nærmest Land fulgt disse Forandringer, 1' Kurven og 2' Kurven ere gennemgaaede rykkede noget ud, men i øvrigt synes de ikke væsentlig forandrede. Men Høfderne ere forkortede noget, idet af Nr. I, III og IV de 23 yderste Fod og af Nr. V de 16 yderste Fod ere tilintetgjorte derved, at Pælene ere bortrevne eller knækkede og Plankerne tildels bortførte. Profilerne ved Høfderne, ud til 2001 fra Maalelinien, vise fra Maj 1902 til August 1903, altsaa i 15 Maaneder, en Aflejring af 56 og 89 Kvadratfod ved Nr. I, 50 og 35 Kvadratfod ved Nr. II, 35 og 40 Kvadratfod ved Nr. III, - 2 og 70 Kvadratfod ved Nr. IV og 75 og 109 Kvadratfod ved Nr. V, henholdsvis paa den nordlige og den sydlige Side af Høfden, Regnes atter her Virkningen fra begge Sider af Høfderne at fortabe sig til midt imellem dem, har der i de forløbne 15 Maaneder samlet sig 170 Kbfvn. Materiale. Disse Høfder synes altsaa at virke kraftigere end Lovisehøj-Frydenlund Systemets, men de ere jo ogsaa en Del længere.

Varna-Silistria Systemet viser fra Oktober 1902 til August 1903, altsaa i 10 Maaneder, overalt en Fremvækst af Kysten, navnlig ved Høfdernes Sydside, hvor den naaer 5-22'. Ogsaa Dybdekurverne ere rykkede ud, tildels endog ret betydeligt og til forholdsvis store Vanddybder: 8-9', og Højdekurverne i Land ere ligeledes rykkede ud. Det samme gælder

imidlertid ogsaa Skraaningens Fod, hvilket viser, at Skraaningen, trods den ved Høfderne tilvejebragte Beskyttelse, er skredet noget ud, saa at den eller dens nederste Del er mindre stejl end tidligere. Ligesom ved Varna ere Høfderne forkortede, idet af Nr. I 17', Nr. III 11' og Nr. IV 7' ere bortrevne ved deres Yderender. Profilerne ved Høfderne, ud til 150' fra Maalelinien vise en Aflejring af 51 og 61 Kvadratfod ved Nr. 1, 108 og 113 Kvadratfod ved Nr. II, 194 og 186 Kvadratfod ved Nr. III og 117 og 151 Kvadratfod ved Nr. IV, henholdsvis paa den nordlige og den sydlige Side af Høfden. At Aflejringen ved Høfde Nr. 1 er tilsyneladende mindre end ved de andre, hidrører fra, at denne Høfde allerede havde virket i nogen Tid, da Pejlingerne toges i Oktober 1902. Regnes, i Modsætning til de andre Høfdesystemer, Virkningen fra begge Sider af Høfderne ikke at fortabe sig til midt imellem dem, hvad Dybdekurverne vise, at den her ikke gør, men f. Eks. at aftage til Halvdelen af Tilvæksten paa Høfdernes Nordsider midt imellem dem, faas en Ansamling af Materiale i de forløbne 10 Maaneder af 410 Kbfv. Dette System af Høfder synes altsaa at have virket stærkere og bedre end noget af de to andre Systemer.

Resultatet af Høfdebygningen er saaledes ret tilfredsstillende og opmuntrer til at fortsætte dermed. Det er muligt, at man ved at føre Høfderne længere ud Vil opnaa at fange mere Materiale; der kan vistnok ventes mere heraf end af at bygge Høfderne nærmere ved hinanden. Imellem Lovisehøj og Frydenlund ere de maaske unødvendigt tæt ved hinanden og altfor korte.

Naar der paa Grundlag heraf skal stilles Forslag til, hvilke Arbejder der bør udføres i Aar, skal jeg først bemærke, at Bygning af nogle korte Høfder midt imellem de ved Varna opførte muligen vil kunne modvirke den der stedfundne Udskæring og i al Fald ikke vil være bekostelig. Mere Vægt lægger jeg imidlertid paa, at Høfderne dér saa vel som imellem Varna og Silistria retableres til deres fulde oprindelige Længde. Efter de gjorte Erfaringer vil det da være nødvendigt her paa det dybere Vand at benytte noget sværere Pæle og ramme dem dybere i Bund end tidligere. Det er ogsaa muligt, at man samtidig kunde forøge Længden noget, og det vil i al Fald være rigtigt at undersøge de gamle og enkelte Steder anbringe nye Planker imellem Pælene.

Til Komplettering af Lovisehøj-Frydenlund Systemet foreslaas en 100-120 ' lang ny Høfde bygget ca. 2 00 Fod Nord for den nordligste af de nuværende Høfder. Til Komplettering af Varna-Silistria Systemet foreslaas ligeledes en ca. 100' lang ny Høfde bygget 180-200 Fod Nord for den nordligste af de nuværende Høfder.

Endelig foreslaas imellem Hulbæk og Ørnereden, udfor Skaade Skov, hvor en ret betydelig Udkæring finder Sted, bygget 3 å 4 Høfder, 120' lange og med en indbyrdes Afstand af 180-200 Fod.

Navnlig den yderste Del af Høfderne bør, efter de gjorte Erfaringer, bygges stærkere end ved de nuværende Høfder."

I Henhold hertil indstillede Marselisborgudvalget, at der bevilgedes et Beløb af ca. 800 Kr. til Udbedring af de gamle Høfder samt byggedes 4 korte Høfder ved Varna og en ny kort Høfde Nord for Varna.

Byraadet tiltraadte Indstillingen.

Uddrag fra byrådsmødet den 22. september 1904 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 297-1902)

Efter Indstilling af Marselisborgudvalget bevilgedes der et Beløb af 1000 Kr. til Fortsættelse med Høfdebygning ud for Marselisborgkysten efter Havneingeniørens i Mødet den 15de Oktober f. A. forelagte Forslag, saaledes at det nu bevilgede Beløb skulde anvendes til Retablering af Høfderne ved Silistria: 400 Kr., Udbedring af Høfderne ved Varna: 200 Kr., en ny ea. 100' lang Høfde Nord for Louisenhøjssystemet: 350 Kr., Leje af Materiel m. v. : 50 Kr.